

Transformatieplan Jeugd 2018-2020

Jeugdhulpregio IJmond

Gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen

Inhoud

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Visie en uitgangspunten in de IJmond	5
3. De transformatieagenda	7
4. Monitoring en een lerend jeugdhulpstelsel	20
5. Sturing	21
Bijlage 1 Modelformulier Transformatiefonds	22
Bijlage 2 Ingevuld format beoordelingscriteria Transformatiefonds	23

Voorwoord

In de IJmond regio willen we dat iedere jeugdige gezond en veilig opgroeit en de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen. Als een jeugdige daarbij hindernissen ondervindt is er passende ondersteuning, zo vroegtijdig en dicht bij huis als mogelijk. Vanuit het adagium ‘voorkomen is beter dan genezen’ zetten we fors in op preventie.

Voor het waarmaken van deze ambitie zetten professionals en vrijwilligers in de IJmond zich samen met ouders en jeugdigen dag in dag uit met hart en ziel in. Als wethouders zijn wij trots op deze enorme inzet en betrokkenheid in onze regio.

Vanaf de aanloop naar de transitie jeugdhulp 2015 zijn we volop aan de slag met de transformatie van de jeugdzorg. Hierbij werken we als drie gemeenten intensief samen met elkaar, met jeugdigen en ouders en met onze partners. Met resultaat. Zo worden door de inzet van praktijkondersteuners huisartsen, jeugdigen en hun ouders eerder geholpen en minder vaak doorverwezen naar specialistische jeugdhulp. Een andere zichtbare ontwikkeling is de verbetering van de samenwerking tussen jeugdhulp en het onderwijs waardoor kinderen en hun ouders eerder en dichterbij noodzakelijke ondersteuning vinden en ook de weg daarnaartoe voor hen minder hordes kent.

De eerste resultaten van de meeste initiatieven en projecten zijn positief maar we zijn er nog niet. De ondersteuning en hulp kan altijd beter, meer passend en nog meer in aansluiting op de behoeften van jeugdigen en/of hun ouders. Op dit moment zijn er nog wachtlijsten, de instroom in bepaalde vormen van specialistische jeugdhulp neemt toe evenals de daarmee gemoeide kosten. De administratieve lasten moeten naar beneden en het systeem kan simpeler.

Om deze knelpunten op te lossen zetten we in de IJmond in op innovatie. Door te blijven ontwikkelen en te zoeken naar nieuwe mogelijkheden, werkwijzen en samenwerking willen we jeugdigen en ouders zo passend mogelijk ondersteunen bij het opgroeien en opvoeden. We creëren ruimte voor professionals om nieuwe ideeën en aanpakken uit te proberen. Door te monitoren houden we zicht op de resultaten. Door te leren van anderen vinden we het wiel niet opnieuw uit maar maken we gebruik van beproefde of veelbelovende aanpakken. Dit maakt dat we niet vernieuwen om het vernieuwen maar dat we onze inzet en keuzes kunnen onderbouwen.

Met het voorliggend plan geven we een grote impuls aan de transformatie. Dit doen we:

- vanuit het besef dat de transformatie voor jeugdigen en ouders tot een merkbaar verschil moet leiden,
- vanuit het besef dat we het samen doen met kinderen, ouders, aanbieders, onderwijs en andere jeugdhulpregio's,
- in aansluiting op een regionaal gedeelde visie en beleidsuitgangspunten,
- in aansluiting op de weg die we als regio zijn ingeslagen en de investeringen die wij daarvoor al doen.

Tot slot doen we dit in de wetenschap dat veranderen tijd kost. Een continue proces dat iedere dag om onze inzet en aandacht vraagt. Onze jeugdregio is er klaar voor!

Wethouder Hanneke Niele

Wethouder Aad Schoorl

Wethouder Sebastian Dinjens

Gemeente Beverwijk

Gemeente Heemskerk

Gemeente Velsen

1. Inleiding

Aanleiding

De eerste landelijke evaluatie van de Jeugdwet heeft begin dit jaar plaatsgevonden. Op basis van deze evaluatie wordt de conclusie getrokken dat voor een succesvolle uitwerking van de Jeugdwet 'een regionale inrichting van het zorglandschap, (boven)regionale expertteams voor complexe zorgvragen, versterken van de basisjeugdhulp met expertise uit de gespecialiseerde jeugdhulp, verbeterende ketensamenwerking en het leren van elkaar' noodzakelijke voorwaarden zijn. Kortom, de Jeugdwet biedt belangrijke voorwaarden om het jeugdhulpstelsel te verbeteren. Echter, de conclusie is tevens dat de beoogde transformatie rond de ondersteuning van kinderen, jongeren en gezinnen nog onvoldoende heeft plaatsgevonden.

Om de vernieuwing van het jeugdinstelsel een extra impuls te geven, is gezamenlijk door gemeenten en het Rijk een transformatiefonds opgericht. Voor de periode 2018 tot en met 2020 is landelijk jaarlijks € 36 miljoen aan transformatiebudget beschikbaar gesteld. Het gaat in totaal om een bedrag van € 108 miljoen, waarvan € 54 miljoen door gemeenten en € 54 miljoen door het Rijk ter beschikking is gesteld. Voor de jeugdzorgregio IJmond is gedurende de periode 2018 - 2020 jaarlijks een bedrag van € 301.291 aan transformatiebudget beschikbaar gesteld. In totaal betreft het een budget van € 903.873.

Voorwaarden Transformatiefonds

Jeugdzorgregio's kunnen in aanmerking komen voor het fonds door zogenaamde 'Regionale deals jeugd' af te sluiten. Hiertoe dient éénmalig een meerjarig transformatieplan opgesteld te worden voor ten minste de periode 2018 tot en met 2020. Uitgangspunt van het transformatieplan is dat de inzet hiervan bijdraagt aan de doelstelling van het actieprogramma zorg voor de jeugd: 'De jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering merkbaar en meetbaar steeds beter maken voor kinderen, jongeren en gezinnen zodat ze op tijd passende hulp ontvangen.'

De doelen uit het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd, uitgewerkt langs zes inhoudelijke actielijnen, vormen de basis voor het Transformatiefonds. Voorwaarde is dat een jeugdhulpregio in haar transformatieplan minimaal één van de actielijnen uitwerkt. Het wordt vanzelfsprekend geacht dat jeugdzorgregio's stappen maken op alle actielijnen, ook al worden die niet specifiek in het transformatieplan uitgewerkt. Uit het indienen van het transformatieplan volgt de verplichting dat jeugdzorgregio's zich inspannen om op alle actielijnen stappen te maken, door elkaar te volgen, opgedane kennis en ervaringen actief te delen en te leren van andere jeugdzorgregio's. De zes actielijnen uit het 'Actieprogramma Zorg voor de Jeugd' zijn:

- Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
- Actielijn 2: Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
- Actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
- Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zelfstandig te worden
- Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
- Actielijn 6: Investeren in vakmanschap

Transformatieplan IJmond

De Jeugdhulpregio IJmond bestaat uit de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen. Wij werken actief samen om de ambities op jeugdhulp te realiseren. Door middel van het voorliggende Transformatieplan dienen de IJmondgemeenten een onderbouwde aanvraag in voor de beschikbare bijdrage vanuit het transformatiefonds. In dit transformatieplan is opgenomen welke activiteiten de IJmondgemeenten de komende jaren met middelen vanuit het transformatiebudget wensen uit te voeren.

Uitgangspunt is dat we aansluiten bij het al vastgestelde regionale beleidsplan jeugd 2018-2021 'Opgroeien in de IJmond' en de regionale uitvoeringsagenda die jaarlijks wordt opgesteld. Een regionaal plan en agenda met voor elke gemeente in de regio eigen lokale accenten. Middels de bijdrage uit het transformatiebudget willen we activiteiten rond de transformatie uitbreiden, een impuls geven, versnellen of nieuw starten.

We zetten in op activiteiten waarvan wij veronderstellen dat ze een oplossing bieden voor belangrijke regionale opgaven én een extra impuls geven aan doelstellingen van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Daarbij verwachten wij dat de leeropbrengsten van deze activiteiten van waarde zijn voor de verdere ontwikkeling van beleid en uitvoering van de Jeugdwet zowel in onze regio als voor andere jeugdhulpregio's.

Bovenregionale samenwerking

Tussen de jeugdhulpregio's IJmond en Zuid-Kennemerland bestaat sinds 2015 een actieve samenwerking, onder meer door een gezamenlijke inkoop van specialistische jeugdhulp. Ook met andere jeugdregio's vindt afstemming plaats als het bijvoorbeeld gaat over de zeer specialistische ondersteuning of omdat er andere samenwerkingsverbanden actief zijn bijvoorbeeld vanuit het onderwijs. Bepaalde onderdelen van het transformatieplan worden vanuit die samenwerking gezamenlijk ter hand genomen. Veelal met de regio Zuid-Kennemerland.

Leeswijzer

Dit regionale transformatieplan licht op basis van bestaand regionaal beleid toe welke ambities de regio IJmond nastreeft en welke uitgangspunten wij daarbij hanteren (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 is opgenomen welke activiteiten wij in het kader van het Transformatiefonds willen uitvoeren met gebruik van de middelen uit het Transformatiebudget. Aan de hand van de actielijnen van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd bieden we een overzicht van deze extra investeringen, nodig om de inbedding van vernieuwingen in het lokale jeugdstelsel te versnellen. Hoofdstuk 4 gaat in op monitoring en onze bijdrage aan het lerend jeugdhulpstelsel. In hoofdstuk 5 is opgenomen op welke manier toezicht wordt gehouden op de voortgang van het plan en de te behalen resultaten.

2. Visie en uitgangspunten in de IJmond

In oktober 2017 is in de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen het beleidsplan jeugd 2018-2021 'Opgroeien in de IJmond' door de gemeenteraden vastgesteld. In dit regionale beleidsplan zijn een visie, thema's en uitgangspunten vastgelegd. Het beleidsplan omvat het hele veld van basisvoorzieningen en preventie tot aan de specialistische jeugdhulp. De visie, thema's en uitgangspunten sluiten aan op de doelstelling en actielijnen van het 'Actieprogramma Zorg voor de Jeugd'.

2.1 Opgesteld met inwoners en partners

Voor het opstellen van het beleidsplan evenals de bijhorende uitvoeringsagenda is de input van jeugdigen, ouders, partners uit het onderwijs, diverse maatschappelijke partners rond welzijn en preventie en jeugdhulpaanbieders meegenomen. Hiertoe is een veelvoud aan activiteiten georganiseerd zoals:

- spiegelgespreken met ouders over de toegang tot hulp en ondersteuning via het Centrum voor Jeugd en Gezin IJmond (CJG);
- spiegelgesprekken met ouders over de jeugdhulp die zij en hun kind(eren) hebben ontvangen;
- flitspeilingen via sociale media onder jongeren over hun ervaringen en wensen met betrekking tot passende ondersteuning;

- Gesprekken met jeugdhulpaanbieders en maatschappelijke partners.

Daarnaast is gebruik gemaakt van meerdere (structurele) IJmondiale onderzoeken die het welzijn van inwoners peilen zoals Jeugdmonitor Emovo, de Kindermonitor en Kinderen in tel (landelijk onderzoek). In opdracht van de IJmond en de jeugdregio Zuid-Kennemerland heeft het Nederlands Jeugd Instituut in 2017 onderzoek gedaan naar het zorggebruik in de regio. Doordat de beleidsnota's de basis vormen voor het transformatieplan is de input van jeugdigen, inwoners en partners ook betrokken bij dit transformatieplan.

2.2 Visie van de IJmondgemeenten

In de IJmond willen we dat kinderen en jongeren optimale kansen krijgen om mee te doen aan de maatschappij, waarbij participatie van de jeugd en ouders en samenwerking met betrokken organisaties belangrijke uitgangspunten zijn. De visie luidt:

'Jeugdigen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien. Ze moeten hun talenten kunnen ontwikkelen ongeacht een eventuele beperking, om uiteindelijk naar vermogen mee te kunnen doen in de maatschappij.'

Deze visie is uitgewerkt in vijf thema's waarmee de regio nu en de komende jaren uitvoering geeft aan de visie.

1. Jeugdigen groeien op in een positief opvoed- en opgroei-klimaat
2. Jeugdigen hebben een gezonde levensstijl
3. Jeugdigen kunnen hun talent ontplooiën
4. Jeugdigen groeien op in een veilige omgeving
5. Jeugdigen hebben toegang tot passende jeugdhulp

2.3 Uitgangspunten

De jeugd staat centraal

Zoals gesteld zijn bij het opstellen van het beleidsplan jeugdigen en hun ouders op verschillende manieren betrokken. Vanuit de participatieraden die in elke gemeente actief zijn wordt gewerkt aan de structurele invulling van burgerparticipatie, waaronder jeugdparticipatie. Hierin trekken de drie participatieraden in de regio ook gezamenlijk op. Het uitgangspunt is beleid waarbij jeugdigen niet alleen het onderwerp zijn, maar ook betrokken zijn bij de voorbereiding, invulling en uitvoering. Dit doen we op manieren die aansluiten bij de belevingswereld van jeugdigen en door middel van onderwerpen die hen aanspreken. Niet alleen zijn jeugdigen en ouders betrokken bij het beleidsplan dat de onderlegger vormt voor het transformatieplan, ook worden zij betrokken bij de nadere invulling en uitvoering van activiteiten opgenomen in dit plan.

Preventie en vroegsignalering versterken

Wij vinden het belangrijk om te investeren in opvoeden en opgroeien. Professionals en mede-opvoeders zijn alert op signalen van problematiek bij jeugdigen. Vroegtijdig signaleren en het inzetten van preventieve ondersteuning kan ervoor zorgen dat bestaande problematiek niet erger wordt. Op de lange termijn leiden preventieve interventies tot betere schoolprestaties, minder gedragsproblematiek en een lager beroep op professionele ondersteuning en specialistische jeugdhulp. Daarnaast zorgt het voor een positieve invloed op het welzijn van het gezin en de relatie van de ouders onderling. Dit uitgangspunt vindt zijn vertaling in het transformatieplan waarmee de IJmond inzet op een versterking van preventieve activiteiten.

Hulp wordt tijdig, passend en dichtbij ingezet

De inzet van hulp en ondersteuning is het meest effectief op de plek waar de problemen het meest voorkomen, namelijk in het gezin, in de wijk en op school. De ondersteuning moet daarbij gericht zijn

op het herstel en (terug)krijgen van de regie op het eigen leven. Uitgangspunten hierbij zijn: demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren. Wanneer er hulp wordt ingezet, ervaart een gezin zo min mogelijk doorverwijzingen (schakels) en is er sprake van duidelijke casusregie. Wanneer specialistische jeugdhulp nodig is wordt deze zo snel en passend mogelijk ingezet. Ook dit uitgangspunt is zichtbaar door de inzet op initiatieven die een bijdrage leveren aan kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien en een goede toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen.

Integrale aanpak

Algemeen uitgangspunt is dat problemen integraal worden aangepakt en dat organisaties de samenwerking daarin zoveel mogelijk opzoeken. De integrale aanpak heeft ook betrekking op de gemeente zelf. We werken als gemeenten Sociaal Domein breed. Hierbij hoort ontkokering en integraal werken. Integrale aanpakken maken onderdeel uit van dit transformatieplan. Bij de nadere uitwerking en implementatie worden per initiatief bij voorkeur meerdere samenwerkingspartners betrokken. Activiteiten zijn gericht op het verbinden van verschillende onderdelen binnen de keten.

3. De transformatieagenda

Onderstaand zijn per actielijn uit het Actieprogramma zorg voor de jeugd één of meerdere onderwerpen uitgewerkt. In totaal beslaat het Transformatieplan IJmond de volgende onderwerpen:

- Toegang tot passende hulp en ondersteuning herkenbaar en laagdrempelig middels POH jeugd (actielijn 1)
- Duurzame preventie voor 0-4 jarigen en hun ouders (actielijn 2)
- Kinderen groeien zo thuis mogelijk op (actielijn 2)
- Integrale aanpak zorg en onderwijs (actielijn 3)
- Soepele overgang 18min – 18plus voor kwetsbare jongeren (actielijn 4)
- Begeleiding bij complexe scheidingen (actielijn 5)
- Preventie kindermishandeling (actielijn 5)
- Samenwerking aan veiligheid in drangkader (actielijn 5)
- Integrale crisisdienst (actielijn 5)

Toelichting

- Ieder onderwerp is middels een vast stramien uitgewerkt, waarmee we mede ingaan op de toetsingscriteria van het Transformatiefonds. Afhankelijk van het onderwerp zijn één of meerdere activiteiten uitgeschreven.
- We beperken ons in de beschrijving tot onderwerpen en activiteiten waar we middels het transformatiefonds een extra impuls aan willen geven. Dit kunnen activiteiten zijn die in de opstartfase verkeren of die reeds lopen in pilotvorm maar die we willen continueren, intensiveren of verbreden. Dit betekent ook dat we op onderwerpen die niet in het Transformatieplan zijn opgenomen inzet plegen en werken aan transformatie.
- Voor de opgenomen activiteiten kunnen al gemeentelijke middelen worden ingezet. Middels de bijdrage uit het Transformatiefonds willen we een extra impuls bekostigen. Het kunnen ook activiteiten zijn waarvoor geen gemeentelijke middelen beschikbaar zijn. Deze willen we geheel uit het Transformatiefonds bekostigen.
- Per activiteit is een raming opgenomen van de kosten. In de praktijk kan de investering per onderwerp dan wel activiteit tussen de jaren verschuiven in aansluiting op de daadwerkelijke realisatie en uitvoering. Als gevolg van de nadere uitwerking kunnen de geraamde bedragen per jaar en in totaal aangepast worden. Het totaal sluit aan op het door het Transformatiefonds voor onze regio beschikbaar gestelde budget van € 301.291 per jaar en in totaal € 903.873.

- Onderwerpen en activiteiten waarvan de uitvoering al is gestart in pilotvorm zijn meer concreet beschreven dan onderwerpen en activiteiten die nog in de opstartfase verkeren. Voor deze laatste categorie is doorgaans nadere uitwerking nodig. Van het specificeren van de beoogde resultaten en de aanpak tot aan de planning en monitoring. Na uitsluitel vanuit het Transformatiefonds pakken wij de uitwerking van deze onderwerpen en activiteiten zo spoedig mogelijk op. Hierbij betrekken wij de partners vanaf het begin.
- Waar mogelijk en waardevol zoeken we bovenregionale samenwerking. De eerste focus ligt daarbij op de regio Zuid-Kennemerland waarmee we gezamenlijk de specialistische jeugdhulp inkopen. Voor onderwerpen en activiteiten die raken aan veiligheid is naast Zuid-Kennemerland ook de samenwerking met de regio Haarlemmermeer relevant. Daar waar we al in concrete vorm samenwerken is dit onderstaand per activiteit opgenomen.

Actielijn 1: Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen

Binnen deze actielijn zet de IJmond in op de transformatie binnen het onderwerp:

- Toegang tot passende hulp en ondersteuning is herkenbaar en laagdrempelig middels praktijkondersteuner GGZ-jeugd (POH).

Actielijn:	Betere toegang tot jeugdhulp voor kinderen en gezinnen
Onderwerp:	Toegang tot passende hulp en ondersteuning is herkenbaar en laagdrempelig middels praktijkondersteuner GGZ-jeugd (POH)
Doel/resultaten:	<p>De POH jeugdfunctie is volop in ontwikkeling. In verschillende regio's is en wordt ervaring opgedaan met deze functie. Ook in de regio IJmond willen gemeenten, huisartsen en de POH gezamenlijk verdere stappen zetten om de transformatie van de jeugdhulp op de voor deze regio best passende manier vorm te geven. De gezamenlijk overeengekomen doelstellingen van de POH jeugd pilot zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het vroegtijdig opsporen van jeugdigen met psychische problematiek • het zorgdragen voor meer laagdrempelige hulpverleningsmogelijkheden in de 1^e lijn en het normaliseren van de problematiek waardoor verwijzingen naar de 2^e lijnsvoorziening als de GGZ minder vaak nodig is. • het zorgdragen voor een passende verwijzing naar specialistische jeugdhulp (2^e lijnsvoorziening) wanneer dit in het belang van het kind noodzakelijk is. • Een korte lijn tussen het CJG en andere professionals in de wijk en de huisartsen waarbij de POH jeugd een belangrijke 'brugfunctie' kan vervullen.
Aanleiding:	<p>Een deel van de gezinnen heeft moeite om de weg naar jeugdhulp te vinden. Huisartsen hebben een zelfstandige verwijsbevoegdheid en nemen een groot deel van de verwijzingen naar de jeugdhulp voor hun rekening, met name naar de GGZ. Uit de cijfers van het NJI onderzoek 'Vraag, aanbod en sturing in de jeugdhulp' (2017) blijkt dat in 2016 de meeste verwijzingen (48,7%) via de huisarts verliepen. Vaak ontbreekt het huisartsen aan tijd en overzicht van vormen van ondersteuning en hulp, nodig om passend advies dan wel verwijzing te geven.</p>

Inzet:	Praktijkondersteuning huisartsen. De inzet van een praktijkondersteuner jeugd in huisartsenpraktijken in de IJmond. Door deze inzet kan hulp dichtbij en zo vroegtijdig en snel mogelijk op maat worden geboden. De POH is een academisch geschoolde professional (orthopedagoog of psycholoog). De POH heeft nauw contact met het Centrum voor Jeugd en Gezin.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	Jeugdigen en ouders komen sneller en adequater op de juiste plek voor passende ondersteuning terecht. Zorg wordt geboden in de eigen vertrouwde omgeving.
Evaluatie en Monitoring	Op basis van indicatoren (o.a. verwijzer, aantal cliënten, vervolg traject, cliënttevredenheid) wordt gerapporteerd. Op basis van de rapportage wordt de vorm, inzet, opdracht zo nodig aangepast.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Een POH jeugd in de huisartsenpraktijken in de IJmond en concrete afspraken over kortere lijnen tussen jeugdprofessionals en de huisartsen. • Afname van verwijzingen vanuit huisartsen naar gespecialiseerde jeugdhulp.
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsen • Centrum voor Jeugd en Gezin • Diverse partijen actief in de lokale basisinfrastructuur • Aanbieders tweede lijn specialistische jeugdhulp
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 50.000 voor 2018 oplopend naar € 75.000 voor 2019 en 2020.

Actielijn 2 Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien

Binnen deze actielijn zet de IJmond in op de transformatie binnen twee onderwerpen:

- Duurzame preventie voor 0-4 jarigen en hun ouders
- Kinderen groeien op in een thuissituatie

Actielijn:	Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
Onderwerp:	Duurzame preventie voor 0-4 jarigen en hun ouders
Doel/resultaten:	Duurzame preventie bij de doelgroep 0 tot 4 jaar en hun ouders waarmee een positieve ontwikkeling van het kind in de thuissituatie wordt bevorderd; meer gezonde mensen en minder mensen met (risicofactoren voor het ontwikkelen van) problemen. De gemeenten en de jeugdgezondheidszorg (JGZ) gaan de samenwerking tussen jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg – met name rond de perinatale keten - versterken.
Aanleiding:	Investeren in interventieprogramma's gericht op het jonge kind en het gezin – zelfs al in de fase voor de geboorte – kan op de langere termijn maatschappelijke problematiek verminderen. Kinderen met een minder goede of slechte start hebben meer kans op groei- en (psychische) ontwikkelingsproblemen en op suikerziekte, hart- en vaatziekten en overgewicht later in hun leven. Het wordt steeds duidelijker dat veel problemen die op latere leeftijd spelen wortelen in de vroege jeugd en zelfs al in de periode daarvoor: de eerste 1001 kritieke dagen. Een landelijke beweging die ook in de IJmond wordt ingezet en aansluit op de transformatiegedachte naar een versterkte inzet op preventie en vroeg-signalering.

Inzet:	<ul style="list-style-type: none"> • <u>huisbezoeken</u> gericht op prenatale zorg door getrainde verpleegkundigen en (begeleide) E health voorlichting voor kwetsbare zwangeren zodat ouders goed voorbereid worden op het ouderschap. • <u>Thuisbegeleiding voor (aanstaande) ouders met een licht verstandelijke beperking en jonge kinderen</u>. Een thuisbegeleider biedt ondersteuning in de thuissituatie bij gezinnen met kinderen in de leeftijd van -9 maanden tot 4 jaar, met als doel preventie van (ernstigere) problemen. De begeleiding is laagdrempelig, praktisch, meteen inzetbaar en voor ouders vertrouwd. De thuisbegeleider helpt om het netwerk te versterken en samen met partners, die vaak al voor de geboorte betrokken zijn bij het gezin, een plan te maken voor ondersteuning op verschillende gebieden zoals opvoeding, veiligheid, financiën. • <u>Extra orthopedagogische inzet</u>. De eerste 1001 dagen (van conceptie tot 2 jaar) zijn voor een gezonde ontwikkeling van het kind cruciaal. De ontwikkeling van de hersenen worden in deze periode sterk beïnvloed door ervaringen tijdens de zwangerschap en de relatie tussen ouder en kind. Dit heeft een levenslange invloed op de lichamelijk en emotionele gezondheid van het kind. Daarom kan goede informatie en begeleiding van ouders juist in die periode het verschil maken. • <u>Inzetten van de GIZ methodiek</u> (Gezamenlijk inschatten zorgbehoefte), deze wetenschappelijk onderbouwde methodiek maakt op een visueel aantrekkelijke manier inzichtelijk waar de krachten en behoeften van ouders liggen. Niet alleen de zorgen komen aan bod maar vooral ook de sterke kanten. Op deze manier worden de eigen kracht en regie van ouders versterkt en krijgen ouders zicht op verschillende factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van hun kind en hun eigen welzijn.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	Ouders voelen zich meer gesteund, ze krijgen vroegtijdig voorlichting, ondersteuning en/of begeleiding.
Evaluatie en Monitoring	De uitvoering wordt gerealiseerd door de jeugdgezondheidszorg. Zij monitoren hoeveel gezinnen zij begeleiden/ondersteunen en evalueren hoe de ondersteuning wordt ervaren.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Een goed preventief aanbod voor de doelgroep 0 tot 4 jaar en hun ouders, zodat ouders worden voorbereid op het ouderschap en de juiste begeleiding/ondersteuning krijgen tijdens het ouderschap zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. • Jaarlijkse evaluatie over het geheel aan preventieve inzet voor 0-4 jarigen en hun ouders
Partners	• Jeugdgezondheidszorg Kennemerland
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 70.000 per jaar voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Actielijn:	Meer kinderen zo thuis mogelijk laten opgroeien
Onderwerp:	Kinderen groeien op in een gezinssituatie
Doel/resultaten:	Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een gezinssituatie wanneer zij niet thuis kunnen opgroeien. Hierbij heeft netwerkpleegzorg de voorkeur zodat de jeugdige in de eigen omgeving kan opgroeien. Overbelaste gezinnen worden ondersteund om pleegzorg te voorkomen. Ook voor jeugdigen die in een residentiele setting verblijven werken we zo snel mogelijk naar het (gedeeltelijk) aanbieden van jeugdhulp in een ambulante setting.

Aanleiding:	De gemeenten in de IJmond willen een pleegzorgvriendelijk beleid voeren. Op dit moment zien we een tekort aan pleeggezinnen en is het aantal overplaatsingen aanzienlijk. Onderzoek naar en inzet van alternatieven vormen van pleegzorg waarbij de omslag van residentieel naar ambulante wordt gemaakt zijn nodig. Uit contacten met pleegouders is gebleken dat onduidelijkheden rond de vergoeding van bijzondere kosten een belemmering kunnen vormen.
Inzet:	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Bijzondere kosten pleegzorg</u>: het financieel ontlasten van pleegouders kan een middel zijn om pleegzorg te stimuleren en eventuele belemmeringen voor pleegouders weg te nemen. We willen in overleg met pleegzorgaanbieders in de regio een richtlijn opstellen op basis waarvan we pleegouders tegemoet komen in de bijzondere kosten die niet vanuit de reguliere pleegzorgvergoeding vergoed kunnen worden. We willen dezelfde afspraken maken voor pleegouders in het vrijwillig als het gedwongen kader. • <u>Inzet op werving en behouden pleegouders</u>: we willen zicht krijgen op wat het vraagt van de gemeente en pleegzorgaanbieders om gezamenlijk ervoor te zorgen dat kinderen zo thuis mogelijk kunnen opgroeien, pleegouders hierbij te ondersteunen en het aantal overplaatsingen te reduceren. Qua werving zetten we in op algemene wervingscampagnes en op kindgericht werven. Gezamenlijk traject met Zuid-Kennemerland. • <u>Alternatieve vormen voor residentieel</u>. We onderzoeken met onze partners welke alternatieve vormen van residentiele pleegzorg passend zijn voor de doelgroep en mogelijk zijn binnen de regio. Te denken valt aan het bieden van een volledig dagprogramma op de residentiele locatie met verblijf 's nacht thuis. Geschikte alternatieve vormen brengen we middels pilots in de praktijk. Waar mogelijk gezamenlijk met Zuid-Kennemerland. • <u>Buurtgezinnen</u>: Het ondersteunen van overbelaste gezinnen vindt plaats door een koppeling met een gezin uit de buurt die ondersteuning en/of respijtzorg biedt. Het gaat om gezinnen waar sprake is van beperkte draagkracht (bijvoorbeeld door alleenstaand ouderschap) en uiteenlopende problemen die tijdelijk of langdurig een zwaar beroep doen op het gezin (zoals werkloosheid, ziekte, gedragsproblemen van een kind of mantelzorg). Buurtgezinnen zet in op netwerkgerichte ondersteuning (respijtzorg, maar ook opvoedondersteuning). Door deze inzet worden gezinnen ontlast wat verergering van problemen kan voorkomen. Bovendien hebben de ondersteunende gezinnen een signalerende functie in het gezin.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	<ul style="list-style-type: none"> • Pleegouders krijgen niet meer te maken met diverse regelingen, fondsen en potjes, ingewikkelde procedures en financiële onzekerheid als het gaat over de vergoeding van de bijzondere kosten pleegzorg. Ze weten waar ze moeten zijn om voor een vergoeding in aanmerking te komen en welke kosten daarvoor wel en niet in aanmerking komen. • Inzet op werving en behoud pleegouders: pleegouders voelen zich meer ondersteund en gewaardeerd en houden het langer vol. Potentiële pleegouders durven de stap te zetten om daadwerkelijk pleegouder te worden. • Buurtgezinnen. Meer kinderen kunnen opgroeien in het eigen gezin. Ouders voelen zich meer gesteund. Problemen worden eerder gesignaleerd.

Evaluatie en Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Bijzondere kosten pleegzorg: in overleg met de pleezorgaanbieders monitoren we op basis van afgesproken indicatoren of de afspraken aansluiten bij de behoefte van pleegouders of dat bijstelling van de richtlijn nodig is. • Werving en behoud van pleegzorgouders: (potentiele) pleegouders worden betrokken bij het onderzoek en zo ook bij de opzet en evaluatie van de maatregelen die daaruit voortvloeien. • Buurtgezinnen wordt gemonitord door het lectoraat Outreachend werken en innoveren van de Hogeschool van Amsterdam, waarbij alle gemeenten waar buurtgezinnen tot uitvoering komt worden meegenomen. De Christelijke Hogeschool Ede, lectoraat Jeugd en Gezin doet langlopend onderzoek naar de werkzame factoren.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Bijzondere kosten: in overleg met de gecontracteerde pleezorgaanbieders in de regio zijn richtlijnen opgesteld voor de bijzondere kosten pleegzorg en contractueel vastgelegd. • Plan van aanpak werving en behoud (betere ondersteuning) van pleegouders en implementatie. • Onderzoek naar geschikte alternatieven voor residentiele pleegzorg • 20 overbelaste gezinnen ondersteund per eind 2019
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Gecontracteerde aanbieders pleegzorg in de regio • Buurtgezinnen.nl • Lokale partners in het maatschappelijk veld • (Buurt) regiogemeenten
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 70.000 voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Actielijn 3: Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen

Binnen deze actielijn zet de IJmond in op de transformatie binnen het onderwerp:

- Integrale aanpak zorg en onderwijs

Actielijn:	Alle kinderen de kans bieden zich te ontwikkelen
Onderwerp:	Integrale aanpak zorg en onderwijs
Doel/resultaten:	<ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen dat kinderen (onnodig) thuiszitten, voortijdig school verlaten of (later) geen baan kunnen krijgen. • Samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp versterken • Ontschotter werkwijze en financiering voor onderwijs en zorg
Aanleiding:	We zien kinderen voor wie het niet lukt om te functioneren binnen het reguliere dan wel het speciale (basis) onderwijs. Ook niet met extra hulp vanuit de onderwijsvoorziening of ambulante jeugdhulp. We denken dat het geïntegreerd aanbieden van onderwijs en zorg, dichtbij in de klas, laagdrempelig en passend bij de problematiek ervoor kan zorgen dat ook deze kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Inzet:	<p>Realiseren van (nieuwe) onderwijs-zorgarrangementen zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Opzetten van onderwijs zorgklassen in het SO/SBO voor kinderen met zware gedragsproblematiek</u>, waarin middels een integrale benadering zowel onderwijs als zorg wordt geboden. De vorming van onderwijszorgklassen houdt in dat jeugdzorgmedewerkers en gedragswetenschappers gezamenlijk met de leerkrachten en klassenassistenten verantwoordelijk zijn voor de klas. Deze medewerkers krijgen training en coaching in de uitvoering. • <u>Onderzoek naar opleiding op maat voor leerlingen met GGZ problematiek</u>. De mogelijkheid onderzoeken met het onderwijs en de specialistische GGZ om in pilotvorm een opleiding op maat op te zetten zodat middelbare scholieren met GGZ problematiek niet uit het reguliere onderwijs vallen en met specialistische GGZ ondersteuning op school perspectief krijgen voor een vervolgopleiding. • <u>Stages binnen de zorgsector voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt</u>. Het betreft het realiseren van stageplekken voor jongeren met veelal een lichte tot matige verstandelijke beperking. De scholing en begeleiding is een samenwerking tussen praktijkonderwijs en zorginstelling. • <u>Actieplan thuiszitters met autisme</u>. Monitoren en leren van de implementatie van een plan om (potentiële) thuiszitters in het PO/VO met een stoornis in het autistische spectrum die niet in een reguliere schoolse setting kunnen functioneren, middels ambulante ondersteuning terug naar het onderwijs te leiden. • <u>Doorontwikkeling inzet zorgteams op school</u>. In 2018 zijn we gestart met het versterken van de preventieve jeugdzorg in het primair onderwijs door de inzet van integrale jeugdzorgteams op school; een intensieve samenwerking tussen CJG, Jeugdmaatschappelijk werk en GGD. Er worden concrete afspraken op maat gemaakt per school voor het nieuwe schooljaar.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	<ul style="list-style-type: none"> • Kinderen ontvangen een integraal aanbod van onderwijs en zorg dichtbij in de klas. • Ouders ervaren minder belemmeringen in het krijgen van de juiste ondersteuning aan hun kind als gevolg van verschillende financieringsstromen en loketten (minder kastje naar de muur). • Ouders en jeugdigen weten wat mogelijkheden zijn en weten die te vinden.
Evaluatie en Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • monitoring van de uitstroom, naar welke vorm van onderwijs (regulier of speciaal) • monitoring doorlooptijd, instroom, doorstroom, uitstroom • monitoring cijfers VSV, ook op verbanden of eventuele daling (deels) kan worden verklaard door de inzet van zorgvormen zoals bovenstaand. • evaluatie werkwijzen: samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • uitgeschreven integrale onderwijs-zorgarrangement • rapportage en evaluatie op resultaten en werkwijze • afgestemde samenwerkingsafspraken onderwijs - jeugdhulp • actieplan thuiszitters met autisme

Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse specialistische jeugdhulpaanbieders • Onderwijs stichtingsbesturen, scholen, Samenwerkingsverbanden • Maatschappelijke Dienstverlening • GGD • Gemeenten (regio en bovenregionaal)
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 40.000 per jaar voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Actielijn 4: Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zo zelfstandig mogelijk te worden

Binnen deze actielijn zet de IJmond in op de transformatie binnen het onderwerp:

- soepele overgang 18min – 18plus kwetsbare jongeren

Actielijn:	Kwetsbare jongeren beter op weg helpen zo zelfstandig mogelijk te worden
Onderwerp:	Soepele overgang 18min – 18plus voor kwetsbare jongeren
Doel/resultaten:	<ul style="list-style-type: none"> • (kwetsbare) jongeren ondersteunen bij de overgang van 18- naar 18+; jongeren voelen zich beter voorbereid op het leven als ‘volwassene’ en de ondersteuning die kwetsbare jongeren krijgen voor en na hun 18^e sluit op elkaar aan. • Domein overstijgend werken (jeugdhulp/wmo/onderwijs/werk) • Combinatie van formele en informele ondersteuning
Aanleiding:	<p>Als een jongere 18 wordt komt er veel op hem of haar af. Ze zijn ineens zelf verantwoordelijk voor hun financiën, scholing, werk, huisvesting en zo nodig continuïteit van zorg en ondersteuning. Sommige jongeren lopen hierop vast. Kwetsbare jongeren missen vaak een ondersteunend netwerk. Door domein overstijgend te werken kunnen deze jongeren beter worden geholpen. In samenwerking met Zuid-Kennemerland is bij de inkoop van zorg een integrale aanbesteding jeugd/Wmo ingericht. Hierdoor is voorzetting van de ondersteuning bij de overgang naar de Wmo makkelijker geworden.</p>
Inzet:	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Jongerencoaches</u>. De jongerencoach begeleidt (kwetsbare) jongeren van 17-23 jaar met meervoudige problemen op diverse levensgebieden die weinig zelfredzaam zijn. De aanpak waarbij gewerkt wordt aan de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van deze specifieke leeftijdsgroep en diens netwerk vraagt om specifieke deskundigheid en ervaring. • <u>Mentoren</u>. De mentor is een niet professionele ondersteuner die ‘naast’ de jongere staat. De mentor biedt ondersteuning bij het zelfstandig worden. Jongeren kunnen zelf iemand uit hun netwerk voordragen als hun mentor (Jouw Ingebrachte Mentor). De mentor vertegenwoordigt het belang van de jongere zonder daarbij professionele belangen na te streven. Professionals, waaronder de jongerencoaches, worden opgeleid om vanaf de start van hun begeleiding te zorgen dat een informele mentor onderdeel uitmaakt van de begeleiding. Hierbij wordt samen met Zuid-Kennemerland opgetrokken. • <u>Pilot Toekomstplan</u>. De ontwikkeling en implementatie van een digitaal toekomstplan om jongeren te ondersteunen om zelf (eventueel samen met een zelfgekozen mentor/assistent) regie te krijgen over het eigen leven en invulling te geven aan hun toekomst als volwassene. Hierbij wordt samen met Zuid-Kennemerland opgetrokken.
Wat merken	<ul style="list-style-type: none"> • Jongerencoaches en mentoren: Jongvolwassenen met problemen op

jeugdigen / ouders hier van	<p>meerdere levensgebieden worden ondersteund, zowel formeel als informeel, zodat zij klaar zijn voor hun zelfstandig leven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met het toekomstplan stellen we (kwetsbare) jongeren een concreet middel beschikbaar om ze overzicht, structuur en houvast te bieden in de overgang van jeugd naar volwassenheid. Het toekomstplan biedt een praktische checklist en daagt jongeren uit om actief na te denken over doelen en wensen voor het volwassen leven en geeft praktische informatie.
Evaluatie en Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Ten behoeve van de evaluatie van de inzet van jongerencoaches zijn indicatoren vastgesteld waarop wordt gerapporteerd middels een dashboard. Voorbeeld van een indicator is de vooruitgang van zelfredzaamheid van de jongeren op de primaire leefgebieden op de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM). ZRM wordt bij de start en einde van het traject ingevuld door de coach en jongere samen. Elk kwartaal wordt de ZRM geëvalueerd met de jongere en bijgesteld. Andere indicatoren betreffen de in- en uitstroom van jongeren en de (lange termijn) van trajecten. • Voorafgaand aan de start van de pilot toekomstplan worden enkel vragen geformuleerd om tijdens de pilotfase te onderzoeken om te kijken of de gestelde doelen worden bereikt. De hogeschool INHolland start met een meerjarig onderzoek naar de overgang rondom 18. Voor dit onderzoek worden ook jongeren geïnterviewd die gebruik maken van het toekomstplan. Praktische vragen worden opgenomen over het werken met het ontwikkelde digitale toekomstplan.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Beschrijving werkwijze waarin formele en informele ondersteuning wordt gecombineerd • Een deskundig team van jongerencoaches met specifieke kennis en ervaring met de doelgroep is actief in de regio en ondersteunt de doelgroep met aantoonbare resultaten. • Een digitaal toekomstplan (format en toepassingsmogelijkheden).
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • De jongerencoaches en de ondersteuning van mentoren zijn ondergebracht bij het Centrum Jeugd en Gezin Kennemerland. Zij zijn ook de trekker van de ontwikkeling en implementatie van het toekomstplan. • Verder betrokken diverse specialistische jeugdhulporganisaties en partijen actief in de lokale sociale basisinfrastructuur (welzijnsorganisaties, maatschappelijk werk, sociale teams, etc.), onderwijsorganisaties, maatschappelijke opvang, veiligheidsketen (Veilig Thuis, politie), woningcorporaties, IJmond werkt.
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 80.000 per jaar voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Actielijn 5: Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt

Binnen deze actielijn zet de IJmond in op de transformatie op de onderwerpen:

- begeleiding bij complexe scheidingen
- preventie kindermishandeling
- samenwerking aan veiligheid in drangkader
- integrale crisisdienst

Actielijn:	Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
Onderwerp:	Begeleiding bij (complexe) scheidingen
Doel/resultaten:	<ul style="list-style-type: none"> • Het voorkomen of beperken van problemen bij het opgroeien en opvoeden als gevolg van een scheiding door het tijdig begeleiden van kinderen en ouders bij een scheidingssituatie. • Alle partijen in de keten werken samen vanuit een gedeelde visie om ouders te ondersteunen bij een scheiding en het vormgeven van gezamenlijk duurzaam ouderschap in het belang van hun kinderen. Alle partijen zijn in staat het gesprek over scheidingen te normaliseren, en daarbinnen ouders aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor hun kinderen.
Aanleiding:	Jeugdhulpaanbieders in de regio geven aan dat (echt)scheidingsproblematiek prominent aanwezig is in de drie IJmond gemeenten. Uit de Kindermonitor 2014 blijkt dat in de IJmond ongeveer 5% van alle jeugdigen tussen de 3 en 11 jaar, problemen (hebben) ervaren na een echtscheiding.. Vaak is er onvoldoende aandacht voor de belangen van de kinderen. Bekend is dat de schade die kinderen hierbij oplopen, op korte én langere termijn grote gevolgen kunnen hebben.
Inzet:	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Expertiseteam (complexe) scheidingen.</u> Inzet van een integraal expertiseteam op het gebied van (complexe) scheidingen, bestaande uit onder meer jeugdprofessionals/co-trainers. Het expertiseteam leidt professionals op hoe zij kinderen kunnen ondersteunen bij de complexe scheiding van hun ouders. Daarnaast brengt zij in beeld waar behoefte is op het gebied van preventieve en gespecialiseerde jeugdhulp en is vraagbaak voor jeugdprofessionals. • <u>Trainingsmodule.</u> De ontwikkeling en implementatie van een training gericht op vroegsignalering, preventie en ketensamenwerking voor professionals en vrijwilligers die werken met kinderen in scheidingssituaties. De trainingsmodule zorgt een vergroting/verbetering van kennis, bewustzijn en vaardigheden. • <u>Aanbod (preventief en specialistische) voor kinderen en ouders in een scheidingssituatie.</u> De ontwikkeling van voorlichting, ondersteuning en begeleiding in aansluiting op de specifieke problematiek. • <u>Model voor ketensamenwerking tussen gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming en Rechtspraak.</u> Maken van de verbinding tussen het CJG, de Raad voor de Kinderbescherming en de Rechtspraak met als doel vroegtijdig hulp in te zetten. Wanneer er een rechtszitting heeft plaatsgevonden is er soms kortdurend meer motivatie om hulp te accepteren. Daarnaast vormgeven van structurele samenwerking onder andere door het CJG bij de zittingen aan te laten sluiten en te laten fungeren als vast contactpersoon voor de rechtbank. Doel is om tot een gedragen plan te komen met het gezin en de rechter en de Raad voor de Kinderbescherming op basis van wat er nodig is. <p>Hierbij wordt samen met Zuid-Kennemerland opgetrokken.</p>
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	Kinderen en ouders wordt begeleiding aangeboden en indien geaccepteerd op maat en vroegtijdig geboden. Ouders worden ondersteund, waarbij niet hun eigen situatie maar die van hun kind centraal wordt gezet.

Evaluatie en Monitoring	Er worden gesprekken gevoerd met deelnemende professionals over de voortgang en resultaten van het project. Uitgewerkt moet worden welke meetbare effecten geformuleerd en gemonitord kunnen worden. Het expertiseteam monitort hoeveel professionals zij trainen en hoe vaak gebruik wordt gemaakt van hun expertise en hoe zij deze hulp ervaren. Daarnaast wordt gekeken naar de effecten in het aanbod en het gebruik van preventieve en specialistische jeugdhulp.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Functionerend expertiseteam (complexe) scheidingen • Trainingsmodule gericht op vroegsignalering, preventie en ketensamenwerking • Aanbod (preventief en specialistische) voor kinderen en ouders in een scheidingssituatie • Model voor ketensamenwerking tussen gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming en Rechtspraak
Partners	De schoolbesturen en onderwijsprofessionals voor primair onderwijs in IJmond en de jeugdprofessionals CJG-coaches, jeugdmaatschappelijk werk en GGD jeugdartsen/-verpleegkundigen.
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 20.000 per jaar voor de jaren 2018, 2019 en 2020

Actielijn:	Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
Onderwerp:	Preventie kindermishandeling
Doel/resultaten:	Het bespreekbaar maken en vroegtijdig herkennen van signalen van kindermishandeling
Aanleiding:	Het is essentieel dat de signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling in een vroegtijdige fase worden herkend en gemeld. Geweld en kindermishandeling zijn helaas voor te veel kinderen in Nederland een traumatische ervaring die hen het recht op een mooie toekomst ontnemen. Het onderwijs kan aan deze problematiek meer doen dan nu het geval is.
Inzet:	<u>Game based change traject.</u> De gemeenten en schoolbesturen primair onderwijs in de IJmond werken samen aan het project met als doel kindermishandeling aan te pakken. Door de inzet van een game based change traject leren docenten de signalen van kindermishandeling te herkennen en wordt ervoor gezorgd dat zij deze durven te melden. Het project dat voor het onderwijs is gemaakt, richt zich op het bespreekbaar maken, signalen vroegtijdig herkennen en het geven van handvatten en vertrouwen aan onderwijs- en jeugdprofessionals om melding van vermoedens van kindermishandeling te maken bij de juiste professionals. Door theater, acteurs en spelinterventies worden onderwijs- en jeugdprofessionals op een interactieve manier bewust en alert. Het project was eerder succesvol uitgevoerd in Zaanstad en bij de PO-raad.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	Kinderen in het primair onderwijs zijn omgeven door professionals die letten op signalen en vermoedens van kindermishandeling en daar ook op acteren. Kinderen en ouders merken dat er sneller wordt ingegrepen bij een vermoeden van kindermishandeling en dat een onveilige situatie zo snel mogelijk beëindigd wordt.
Evaluatie en Monitoring	Het project wordt uitgevoerd en gemonitord door een externe organisatie. Zij maken een nul- en eindmeting.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Voor 200 onderwijs- en jeugdprofessionals is het thema Kindermishandeling beter bespreekbaar.

	<ul style="list-style-type: none"> • Er zijn binnen het onderwijs en tussen onderwijs en de rest van de jeugd- en veiligheidsketen samenwerkingsafspraken gemaakt waardoor vermoedens van kindermishandeling eerder worden opgepakt.
Partners	De schoolbesturen en onderwijsprofessionals voor primair onderwijs in IJmond en de jeugdprofessionals CJG-coaches, jeugdmaatschappelijk werk en GGD jeugdartsen/-verpleegkundigen
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 25.000 voor het schooljaar 2018/2019.

Actielijn:	Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
Onderwerp:	Samenwerken aan veiligheid in drangkader
Doel/resultaten:	Het duurzaam beter inrichten van vrijwillige jeugdbescherming (drang).
Aanleiding:	De gemeenten Beverwijk, Velsen en Haarlem zijn gestart met de pilot Samenwerken aan Veiligheid. Dit is een samenwerking tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de gecertificeerde instellingen (GI's), De Jeugd en Gezinsbeschermers (DJGB) en de William Schrikker Groep (WSG), met als doel vrijwillige jeugdbescherming (drang) op een betere wijze in te richten. Aanleiding voor de pilot was dat er weinig zicht op de effecten en geen overeenstemming is over de invulling van de inzet van drang en de inhoud hiervan. Tevredenheid van ouders met de pilot: voor hen is duidelijker wie er betrokken is in het gezin en waarom en wat de consequenties zijn van het niet kunnen stabiliseren van de veiligheid in 13 weken (genormeerde maximale duur van het traject). De Gecertificeerde Instellingen kunnen zich focussen op hun veiligheidsexpertise, zonder dat de samenwerking verloren gaat. Zij brengen ook kennis over aan het lokale team (CJG) in de casus. Zo leert men van elkaar.
Inzet:	<u>Continuering en uitbreiding van de pilot Samenwerken aan veiligheid</u> . Met de komst van drie nieuwe pilot producten (consult, participierend consult en samenwerken aan veiligheid (een 13 weken durend traject) houdt het CJG samen met het gezin de regie over de casus, met veiligheidsexpertise van een jeugdbeschermer.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	Door bij signalen van onveiligheid in een vroeg stadium ouders zelf verantwoordelijk te maken voor het werken aan een veiligheidsplan en het bereiken van de opgenomen doelen en hen daarbij te ondersteunen, krijgen ouders en kinderen handvatten om aan de veiligheid binnen het gezin te werken. Jeugdigen en ouders krijgen duidelijkheid doordat het een afgebakend traject van 13 weken betreft waarin het moet lukken om de gezinssituatie weer veilig te krijgen. Daarnaast krijgen ze vast aanspreekpunt en is het duidelijke het wie betrokken is bij het gezin.
Evaluatie en Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek een cliënt-ervaringsonderzoek. • Monitoring vindt plaats op: <ul style="list-style-type: none"> ○ De ureninzet van de samenwerkende partners per pilot casus ○ De instroom, doorstroom en uitstroom van de pilot casussen ○ Het resultaat is van de inzet.

Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerkingsafspraken, jeugdhulpregio breed • Eenduidige werkwijze in de regio IJmond en Zuid-Kennemerland rondom casussen waarbij veiligheid een issue is maar er nog geen wettelijke maatregel aan ten grondslag ligt
Partners	<ul style="list-style-type: none"> • Partijen die de pilot uitvoeren zijn Centrum voor Jeugd en Gezin IJmond/Zuid-Kennemerland, De Jeugd- en Gezinsbeschermers, De William Schrikker Stichting, Het Leger des Heils. • Partijen betrokken bij overdracht van casuïstiek: Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, Beschermingstafel. • Deze pilot wordt uitgevoerd samen met gemeente Haarlem.
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 25.000 per jaar voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Actielijn:	Jeugdigen beter beschermen als hun ontwikkeling gevaar loopt
Onderwerp:	Integrale Crisisdienst (ICD)
Doel/resultaten:	Voorkomen van crises en versterken vervolghulp
Aanleiding:	<ul style="list-style-type: none"> • Crisissituaties zijn onveilige situaties voor kinderen zowel thuis als in hun directe leefomgeving. Het kan gaan om overbelaste (pleeg)gezinnen met (dreiging van) verwaarlozing, mishandeling of weglopen van kinderen en ernstige psychiatrische en/of gedragsstoornissen die om acute interventies vragen. • De negen samenwerkende gemeenten in de regio IJmond, Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer hebben Veilig Thuis in 2017 de opdracht gegeven tot vorming van een Integrale Crisis Dienst Jeugd. Deze crisisdienst richt zich op kinderen en jeugdigen van 0 tot 23 jaar en hun gezinnen. • Zowel landelijk als regionaal wordt gezien dat er aanvullend op de doorontwikkeling binnen het ICD verbeterlagen gemaakt kunnen worden in het voorkomen van crises en in het bieden van hulp na een crisissituatie. Met een extra impuls willen we hierin samen met de ICD, (pleeg)gezinnen, jeugdigen en samenwerkingspartners stappen zetten.
Inzet:	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Voorkomen van crises.</u> Dit door het leren van de crisissituaties door samen terug te kijken, te analyseren en te kijken naar alternatieve en eerdere inzet. Daarnaast inzet op het versterken/ondersteunen van de eigen ambulante behandelaar (in basis- of specialistische jeugdhulp) zodat deze de crises steeds beter zelf kan voorkomen en/of oplossen, bijvoorbeeld door een training/webinar. • <u>Vervolghulp zo snel mogelijk normaliseren.</u> De aansluiting op de vervolghulp loopt nog niet altijd goed, de crisisdienst heeft vaak moeite om de casus over te dragen en pleegt daarom zelf een interventie terwijl het streven is zo snel mogelijk de blijvende juiste partijen in te zetten. Dit betekent een gezamenlijke en gedeelde verantwoordelijkheid voor (crisis)casuïstiek, ook op het moment dat de crisisdienst tijdelijk betrokken is. Samen met het gezin en de mensen om hen heen moet onderzocht worden wat het meest passend is. Bij het inzetten van passende ondersteuning vinden we normaliserend handelen van belang. Gezin en mensen om hen heen worden betrokken bij het opstellen en voelen zich eigenaar van de plannen. Hiervoor gaan we met de betrokken partners en met input van gezinnen aan de slag met verdere uitwerking op basis van samenwerkingsafspraken.

	Dit onderwerp wordt uitgewerkt en uitgevoerd samen met de regio's Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer.
Wat merken jeugdigen / ouders hier van	Er wordt eerder gesignaleerd en geïntervenieerd bij signalen van een (dreigende) crisis. Daarnaast wordt na een crisis sneller vervolghulp ingezet door de beoogd blijvend betrokken partijen en worden jeugdigen en ouders betrokken bij het plan van aanpak.
Evaluatie en Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportage over het gezamenlijk terugkijken (casuïstiekbesprekingen) met indicatoren en momenten waarop eerder of anders geïntervenieerd kan worden. • Evaluatie en monitoring van vervolghulp wordt uitgewerkt in het op te stellen plan van aanpak.
Eindproducten	<ul style="list-style-type: none"> • Beeld van de elementen relevant voor voorkomen van crises, opdat met die elementen de werkwijze versterkt kan worden. • Plan van aanpak hoe vervolghulp eerder en normaliserend in te zetten.
Partners	Integrale Crisis Dienst (ondergebracht bij Veilig Thuis organisatie), (pleeg)gezinnen, jeugdigen en samenwerkingspartners stappen in zetten.
Financiën uit transformatiebudget	Geschatte benodigde bijdrage uit het transformatiefonds € 15.000 per jaar voor de jaren 2018, 2019 en 2020.

Actielijn 6: Investeren in vakmanschap

We hebben er voor gekozen om onze inzet vanuit het transformatiefonds op te hangen aan de bovenstaande vijf inhoudelijke actielijnen. Dit betekent geenszins dat we geen waarde hechten aan de ontwikkeling van vakmanschap. Hoofddoel is dat de inzet leidt tot voor jeugdigen en ouders merkbare verbeteringen. Dit wordt vaak bewerkstelligd door professionals te equiperen om de doelgroep beter te ondersteunen en problemen eerder te signaleren en gericht aan te pakken. Het merendeel van de te ontplooiën activiteiten bevatten een investering in vakmanschap, door inzet op onder meer het vergroten van de in de regio aanwezig expertises, vaardigheden en handelingskaders. Dit wordt onder meer gerealiseerd door uitwisseling te faciliteren en expertsessies, trainingen en opleidingen aan te bieden.

4. Monitoring en een lerend jeugdhulpstelsel

Monitoring en evaluatie zijn randvoorwaardelijk om een effectieve en duurzame ontwikkeling te kunnen maken. Door inzichtelijk te maken wat de resultaten en effecten zijn van de activiteiten kunnen we beoordelen welke innovaties we structureel in onze regio willen inbedden. Soms is er nog slechts een onderbuik gevoel, soms zijn er al eerste resultaten zoals bij de inzet van POH-ers. Door monitoring en evaluatie kunnen we beoordelen of een activiteit bijdraagt aan de beoogde doelstelling(en) en aan een duurzame transformatie. Het uitgangspunt is dat binnen drie jaar - of zo veel eerder als mogelijk - duidelijk is of de activiteiten uit het transformatieplan een positieve bijdrage leveren en zo ja, of ze dienen te worden opgenomen in het structurele aanbod van activiteiten en voorzieningen in de IJmond. Hiervoor zullen we per activiteit werken met, deels nog uit te werken, meetbare doelen en resultaten. De voortgang en resultaten per actielijn worden jaarlijks in een rapportage opgenomen.

De regio IJmond wil bijdragen aan een lerend jeugdhulpstelsel. Door in te zetten op monitoring en evaluatie en door landelijke uitwisseling van informatie, ervaringen en kennis. Graag delen wij actief informatie, zowel plannen en data als uitkomsten in de vorm van bijvoorbeeld rapportages en

evaluaties. We willen nadrukkelijk ruimte reserveren om te leren van ervaringen die worden opgedaan met de verschillende projecten. Het gaat daarbij zowel om positieve resultaten, als om het leren van projecten die mogelijk niet hebben geleid tot de resultaten die van te voren verwacht werden. Dit willen we bijvoorbeeld invullen door wanneer een project daar aanleiding toe geeft een conferentie te organiseren met betrokkenen partners. Doel hiervan is dat betrokkenen inhoudelijk het gesprek met elkaar voeren en gezamenlijk kunnen leren. Deze lessen willen wij vervolgens delen met andere gemeenten.

Omgekeerd staan we open voor waardevolle activiteiten en initiatieven die elders worden of zijn ontwikkeld. Ook zijn we geïnteresseerd in samenwerking met andere regio's daar waar vergelijkbare activiteiten of initiatieven worden ontplooid, hetgeen het mogelijk maakt ook in de uitvoeringsfase reeds van elkaar te leren.

5. Sturing

Uitgangspunt is om de sturing op het transformatieplan te beleggen binnen de bestaande structuren rond jeugd en jeugdhulp. Op deze manier wordt de innovatie geen losstaand onderwerp maar blijft deze verbonden met het totaal aan inzet en ontwikkelingen op jeugd.

Op bestuurlijk niveau zal het transformatieplan aangestuurd worden door het portefeuillehoudersoverleg IJmond. De voortgang van de realisatie van het transformatieplan zal met regelmaat op de agenda van dit overleg staan. Jaarlijks zal een voortgangsrapportage worden aangeleverd en geagendeerd. Naast dit regionale bestuurlijke overleg is er ook een bovenregionaal bestuurlijk overleg tussen Zuid-Kennemerland en de IJmond. Vanuit gedeelde inzet en belangen, mede als gevolg van een gezamenlijk inkoop van specialistische jeugdhulp, vindt hier afstemming plaats tussen beide regio's. De onderwerpen uit het transformatieplan die gezamenlijk met de regio Zuid-Kennemerland ter hand worden genomen zullen in dit bestuurlijk gremium geagendeerd worden. Dit geldt eveneens voor de bestuurlijke Stuurgroep rond MDA++, Veilig Thuis en crisisdienst, bestaande uit een bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit de regio's Zuid-Kennemerland, Haarlemmermeer en de IJmond. Binnen de bestaande bestuurlijke overlegstructuren vindt afstemming plaats met de bestuurders van onze samenwerkingspartners zoals het onderwijs, zorgaanbieders en met vertegenwoordigers van huisartsen.

De ambtelijke aansturing vindt op het strategische niveau plaats in het hoofdenoverleg sociaal domein IJmond. De uitvoering, aansturing, monitoring en doorontwikkeling van het transformatieplan zal hoofdzakelijk door de werkgroep Jeugd IJmond ter hand worden genomen. In de werkgroep Jeugd IJmond zijn beleidsmedewerkers vanuit de drie gemeenten en regionale contractmanagers vertegenwoordigd.

Bijlage 1 Modelformulier Transformatiefonds

Onderstaand is het ingevulde modelformulier van het transformatie opgenomen.

Algemene gegevens			
Naam jeugdzorgregio	IJmond (Midden Kennemerland)		
Contactpersoon	Naam	Telefoon	E-mailadres
	Mevrouw M. Ellenbroek, beleidsadviseur jeugd	0255 567889	mellenbroek@velsen.nl
Datum	30 september 2018		

Uitgangspunt bij de uitkering van het transformatiebudget is dat de grootste gemeente in de jeugdzorgregio in de periode 2018-2020 jaarlijks het transformatiebudget krijgt uitgekeerd, ten behoeve van het regionale transformatieplan. Indien de jeugdzorgregio hiervan wil afwijken, dient hieronder te worden aangegeven aan welke gemeente dan jaarlijks (2018-2020) het transformatiebudget kan worden uitgekeerd.

Uitkering Transformatiefonds	
Naam grootste gemeente in de jeugdzorgregio	Gemeente Velsen
Indien van toepassing: naam gemeente die transformatiebudget ontvangt (niet zijnde de grootste gemeente in de jeugdzorgregio)	n.v.t.

Bijlage 2 Ingevuld format beoordelingscriteria Transformatiefonds

In onderstaand format is aangegeven of de jeugdhulpregio IJmond voldoet aan de criteria die toezien op ‘de basis op orde’.

Beoordelingscriteria – ‘de basis op orde’	
1. In de jeugdzorgregio is een (boven)regionaal expertteam aanwezig voor complexe zorgvragen. Toelichting (verplicht indien antwoord nee is)	Ja
2. Binnen de jeugdzorgregio zijn (proces)afspraken gemaakt over de aanpak van wachtlijsten en wachttijden. Toelichting (verplicht indien antwoord nee is)	Ja
3. Binnen de jeugdzorgregio worden meerjarige inkoopcontracten afgesloten. Toelichting (verplicht indien antwoord nee is)	Ja
4. Binnen de jeugdzorgregio zijn de inkoopcontracten consequent vertaald in de uitvoeringsvarianten van het programma informatievoorziening Sociaal Domein. Toelichting (verplicht indien antwoord nee is)	Ja
5. Binnen de jeugdzorgregio is er een visie op de doorontwikkeling van de lokale teams. Toelichting (verplicht indien antwoord nee is)	Ja